సీలేరు మబ్బుల్లో దింగి అవందిస్తుంది. పచ్చ పచ్చని ముడుపుల్లో పుడమితరసని స్తుంది. ఆకాశంలో తెల్లని మేఘాలు అటూ, ఇటు పచార్లు చేస్తున్నాయి. ఆకాశంలో కలుసుకుంటున్నతెండు మేఘాలు ప్రేయసీ, ప్రియుల్లాగా గాఢాలింగన చేసుకుంటూన్న ప్రేమికుల్లాగా రూపు కడుతున్నాయి. సుబ్బారావు ఇంటికి సమీపంలో ఉన్న శివాలయంలో మేనెట్టు, రాగిచెట్టు మీద ఉన్న కాతులు, గువ్వలూ,పిచ్చుకలూ, జెర్రులు పక్షులూ అన్నీ రకరకాల కూతలతో తక్కిన పక్షులతోబాటు లోకాన్ని కూడా లేపుతూ, రెక్కల చప్పుళ్ళతో మంచి మధురమైన రోజుకి స్వాగతాలు పలుకుతున్నాయి. చల్లగా పీలే గాలి ఒళ్ళు 'జల్' మనిపిస్తూంది ఆ గాలితనతోబాటు సుబ్బారావు పెరటిలో ఉన్న పారిజాత పువ్వుల సువాసనీ, మల్లెపువ్వుసువాసనీ, ఊటగగన పాకలో సాధన చేస్తున్న కొత్త సంగీతసువాసని సన్నాయి మాధుర్యాన్నీ కూడా తెచ్చి అందరికీ పిలుచుతోంది. ఊరంతా ఒళ్ళు విరుచుకుని కళ్ళు తెరిచింది.

ఊరిలోబాటు ఊరిలో ఉన్న సుబ్బారావు ఇల్లు కూడా మేలుకొంది. కళ్ళు నులుముకుంటూ నులక మంచం నుంచి లేచిన సుబ్బారావుకు ఎదురుగా అప్పుడే ఉదయించిన బాల భాస్కరుని బింబం, ఎర్రగా బాగా కాల్చి అప్పుడే బయటికి తీసిన ఇనుప ముద్దవలె కనుపించింది. ఆ రోజు సూర్యుడు రోజు లాగ కాకుండా వేరే తన కోసం ప్రత్యేకమైన ఎర్రని కాంతుల్తో విన్నులు కక్కుతూ వెలిగిపోతున్నట్లు కనిపించటానికి కారణం అంతకు ముందు రోజు పొలంలో విత్తనాలు విత్తనవుడు సుబ్బారావుకు చాలా పని తగిలింది. కూలీలను పనుయానికి పొలానికి పిలుచుకుని రావటం వాళ్ళు సకాలానికి పొలంలోకి రాకుంటే వాళ్ళ పల్లెకు పోయి వాళ్ళను పిలుచుకొని రావటం. విత్తనాలు అయిపోతే తిరిగి ఇంటికి పోయి విత్తనాలు తీసుకునిరావటం. ఇలాంటి పనులతో సుబ్బారావు చాలా అలిసిపోయాడు. మరునాడు తెల్లవారుజామునే లేవలేక పోయాడు. తాను లేచేసరికి బాల భాస్కరుడు తన తొలికిరణాలను భువిమీద ప్రసరింప జేస్తున్నాడు.

సుబ్బారావు త్రుళ్ళిపడ్డాడు. తాను త్వరగా తెమిలి తన కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని విత్తనాలు తీసుకొని పొలంలోకి పోవాలని కాంక్ష. సుబ్బారావు అల్పాహారం తీసుకొని కాఫీ కషాయము సేవించి తీరా విత్తనాలు తీసుకొని పొలంలోకి పోవాలని బయల్దేరే సరికి "ఏమండీ, ఇంట్లో వంట సామగ్రి లేదు కొన్నాయి. కొట్టుకెళ్ళి పట్టుకురండి. ఆవాలూ, మూనె, కందిపప్పు, వగైరా వగైరా" అని సతీమణి ఒక జాబితాను గుక్కతిరక్కుండా చెప్పడం మొదలుపెట్టడంతో వరేజే యని "నేను త్వరగా తెమిలి పొలానికి విత్తనాలు తీసుకొని తొందరగా వెళ్ళకుంటేమానాన్నగారు చాలాకోప్పడి,నన్ను నానా చివాట్లు పెడతా" రని తాను గుక్క తిరక్కుండా సమాధానం చెప్పి "త్వరగా బ్యాగులే, కొట్టుకెళ్ళి వంట సామగ్రి పట్టుకొస్తాను" అంటున్నంతలోనే కోడిపుంజు తన కాలికి కట్టినతాడు తెంచుకొని ఇంట్లోకి జొరబడింది. కోపంలో ఉన్న సుబ్బారావు వెంటనే పట్టుకొని తిరిగి వేరే దారము దాని కాలికి బిగించి గుంజకు కట్టివేసి, పొలానికి వెళ్ళాలన్న తొందరలో త్వరగా కొట్టు కెళ్ళి సరుకులు పట్టుకొచ్చి సతీమణికి అప్పగించి పొలానికి వెళ్ళేటందుకు సంసిద్ధంగా ఉండే సమయానికి తిరిగి కోడిపుంజు తన కాలికి కట్టిన తాడు తెంచుకొని ఇంటిలోనికి జొరబడింది. సుబ్బారావుకు పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. ఎన్నిసార్లు కాలికి కట్టిన తాడు తెంచుకొని ఇంట్లోకి జొరబడడానికి ప్రయత్నించినా అన్నిసార్లు కోడిపుంజు కాలికి వేరే దారగు బిగించి గుంజకు కట్టివేసేవాడు ఎంతో వోర్పుతో. కానీ ఈ పర్యాయం మట్టుకు కోడిపుంజు చేసిన పనిని సమర్థించుకోలేక పోయాడు, సుబ్బారావు. కోడిపుంజు చేసిన పనికి కోపావేశంతో ఊగిసలాడుతున్న సుబ్బారావు వెంటనే కోడిపుంజును పట్టుకొని ప్రతిసారి తాడు తెంచుకొని తన ఇంటిలోనికి పరుగెత్తుకు వస్తూ ఉన్నదన్న కోపంతో, తాను త్వరగా తెమిలి పొలానికి విత్తనాలు తీసుకొని వెళ్ళటానికి వీలులేకుండా అన్నీ అవాంతరాలే తగులుతున్నాయన్న కోపంతో నేలకేసి తన బలంకొద్దీ కొట్టాడు. దాంతో కోడిపుంజు కాళ్ళు విరిగిపోయాయి. తను కోపంతో కోడిపుంజు కాళ్ళు విరిగేలా కొట్టిన దృశ్యం తన గుండెల్ని పీల్చి పిప్పి చేసింది. తర్వాత తను విత్తనాలు తీసుకొనికల్పితమైన మనస్సుతో, బరువుగా అడుగులేసుకుంటూ ఎవరో మెడబట్టి గెంటుతున్నట్టుగా పొలానికి వెళ్ళాడు.

యాంత్రికంగా విత్తనాలు తీసుకొని పొలానికి వెళ్ళాడే-కాని ఆతని ధ్యానంతా తను కాళ్ళు విరగగొట్టిన కోడిపుంజుమీదే ఉంది. పొలంకాడ తను కోడిపుంజును

సేవూ కోడిపుంజు సుబ్బారావును తదేకంగా చూస్తూంటే నన్నే ఇన్ని దినాలు ఆప్యాయంగా పెంచి, నన్నేల ఈ విధంగా శిక్షించినావని సుబ్బారావును నిలదీసి అడిగినట్లు తీక్షణంగా చూసి, చూసి, చివరికి రక్తమంతా తన శరీరంలోనుండి ఒడిగిపోగా మెడ గిరాటువేసింది. సుబ్బారావు ఆ కోడిపుంజును ఇంటికి తీసుకొచ్చి శుభ్రంగాకోసి ఇచ్చాడు. కానీ బిడ్డతో సమానంగా పెంచిన ఆ కోడిపుంజు మాంసం మాత్రం తినలేదు.ఆ కోడి పుంజు పోయినప్పటి నుండి మనిషి దిగాలు పడిపోయాడు. సుబ్బారావు మతి మతితో ఉండేదికాదు. సకాలానికి భోజనం కూడా చేసే వాడు కాదు. ఎప్పుడు ఏదో విలువయినవస్తువు పోగొట్టుకొన్నట్టు బిమ్మడై దీనంగా కూర్చునే వాడు. సుబ్బారావు మనసు నిరాశా, నిస్పృహల మధ్య ఊగిస లాడసాగింది. మానవత్వం ఈ యుగంలో అంతరించి పోయినట్టు తోచింది.

తోటి ప్రాణి మీద జాలి ప్రేమ అనురాగం మృగ్యమై పోయా యనిపించింది. నానాటికీ మానవుడు స్వార్థజీవి, సంకుచిత వ్యక్తి అయిపోతూ పతనమై పోతున్నట్లుగా భావించాడు.

ఆ ఘనపోయిన కోడిపుంజును సుబ్బారావు గంగమ్మ తల్లికి మొక్కుకోవమని పెంచాడు. ప్రతి ఏటా గంగమ్మ తల్లికి జాతర చేయడం అవవాయితి. ఆ అవవాయితిని మరచిపోకుండా ప్రతి ఏటా తిరుపతిలో బ్రహ్మాండమైన గంగజాతర జరుగుతుంది.ప్రతిఏ ా అవవాయితీప్రకారం గంగమ్మ తల్లికి మొక్కుబడి చెల్లించడం ఆ ప్రాంతంలో యుండే వారి ఆచారము. సుబ్బారావు తాను ఎంత చదువుకున్నా ఎంత సంస్కారమున్నా తాను గంగ జాతరకు గంగమ్మ తల్లికి మొక్కుబడి చెల్లించండే మనసు కుదుట పడదు. కారణ మేమిటంటే గంగమ్మ తల్లి కి మొక్కు చెల్లించకుంటే అమ్మవారు కోపగించి ఊరు మీద పడుతుందని భయం. ఇక ఊళ్ళో ఏదయినా పశువాని వగైరా వ్యాధులు సోకిందంటే చాలు గంగమ్మ తల్లి మీద భక్తి ప్రజల్లో ఉప్పటట్లుండి అపారంగా పెరిగిపోతుంది. ఆ వ్యాధులు సోకిందంతా గంగమ్మ తల్లికి ప్రజలపైన కలిగిన ఆగ్రహమేనని ఎంచిన ప్రజలు గంగమ్మ తల్లికి మొక్కుబడి మొక్కే వారు. కొబ్బరి కాయలు కొట్టే వారు లెక్కించడం చాలాకష్టం. ఇలా ఉండగా ఒక ఏడాది లన.కోకుండా సుబ్బారావు వంశోద్ధారకునికి కూడా మశూచి సోకింది. ఒక్కగా నొక్క వలసయిన, వంశోద్ధారకునికి మశూచి సోకడంతో సుబ్బారావు నిర్వీర్యుడు అయిపోయాడు. ఆ ప్రాంతంలో మశూచి సోకిన ప్రతి వ్యక్తి అవవాయితీ ప్రకారం గంగమ్మ తల్లికి మొక్కు చెల్లిస్తా పని మొక్కుకున్నట్లే తానూ మొక్కేశాడు తాను అందరి వలె గంగమ్మ తల్లికి మొక్కు ఇస్తా పని మొక్కే టప్పుడు తన చదువు, సంస్కారము ఎంత అడ్డు వచ్చినా, గంగమ్మ తల్లికి మొక్కు ఇస్తానని మొక్కుకుంటే తన వంశోద్ధారకుడు తనకు దక్కడం చాలా కష్టమని తన అత్తగారు రంగమ్మ సావిత్రమ్మ సుబ్బారావుకు మరి, మరి హెచ్చరిస్తోంది ఆ దెబ్బతో సుబ్బారావు తాను కూడా గుంపులో 'గోవిందా' అని అపర మొక్కుల వాడయిన కలియుగ వేంకటేశునికి మొక్కి నట్లు తాను గంగమ్మ తల్లికి మొక్కు చెల్లిస్తానని మొక్కుకున్న తర్వాత సుబ్బారావు వంశోద్ధారకునికి సోకిన మశూచి వ్యాధి తగ్గిపోవటంతో [illegible] సుబ్బారావు తిరిగి నిబిడాశ్చర్యుడయ్యాడు. ఒక నాంచి శుక్రవారం నాడు గంగమ్మ తల్లికి కొబ్బరికాయ కొట్టాడు. గంగమ్మ తల్లికి కొబ్బరికాయ కొట్టడంతో మొక్కుబడి తీరిపోదు. ఏటా జరిగే గంగ జాతరలో గంగమ్మ తల్లికి ఒక కోడిపుంజో, ఒక పొట్టేలో, లేకుంటే ఒక మేకపోతో బలి ఇచ్చి గంగమ్మ తల్లికి పొంగళ్ళు పొంగించితే మొక్కు తీరిపట్లు లెక్క. ఇక బలికి పొట్టేలో, మేకపోతో లేవాలంటే సుబ్బారావుకు తన శక్తిని మించిన పని. తన జాతకుకు తగినట్లు ఏ కోడిపుంజో సమర్పించి తన మొక్కు తీర్చుకో దలచుకున్నాడు. ఆ కోడి పుంజు కూడా తీరా గంగ జాతర దగ్గర పడ్డ రోజుల్లో ఖరీదు చేయుదలచుకుంటే ఏ పాతికో, ముప్పై రూపాయల వరకు అవుతుంది. అదీగాక గంగజాతర ముందు కోడిపుంజును ఖరీదు చేయాలంటే సుబ్బారావుకు తన జాతకుకు మించిన పని. కారణ మేమంటే గంగజాతరలో అమ్మవారికి మొక్కుచెల్లించే టప్పుడు అమ్మ వారికి పెట్టేటందులకు గాను చీర, రవిక కూడా ఖరీదు చేయవలసిన పని ఉంటుంది.

ఆగస్టు నెలో నజ్జ పైర్లలోకిపోయిన కోళ్ళను పిక్కలు ఎత్తుకొని పోతాయని రైతులు ఉన్న కోళ్ళను ఊళ్ళోకి తీసుకొని వచ్చి వెక్కిస్తారు. గంగజాతర ముందు కోడిపుంజు కొనాలంటే చాలా కష్టమని తీవ్రంగా ఆలోచించిన సుబ్బారావు ఒక మంచి పుంజుపిల్లను చూసి మూడు రూపాయలకే ఖరీదు చేసి పెంచసాగాడు. ప్రతి ఏటా సుబ్బారావు అత్తగారికి నజ్జలు 20 బస్తాల వరకు అవుతాయి. తమ అత్తగారయిన సావిత్రమ్మ గారు తన కుమార్తె కని కనీసం ఒక 10 శేర్లు నజ్జలయినా ఇచ్చి పంపడం వాళ్ళ అనవాయితీ. ఈ ఏడుకూడా అత్తగారు తన కుమార్తె కని 10 శేర్ల వరకు నజ్జలు ఇచ్చి పంపింది. సుబ్బారావు పుంజు పిల్లను ఖరీదు చేసుకొచ్చిన ఒక మాసానికల్లా అత్తగారు పంపిన నజ్జలు వచ్చి ఇల్లు చేరాయి. ఇక సుబ్బారావుకు పుంజు పిల్లను పెంచటానికి కావలసిన నజ్జలు, రాగులు కొనవలసిన అవసరం తీరిపోయింది. సుబ్బారావు వారి అత్తగారు పంపిన నజ్జలు వేసి కోడిపిల్లను పెంచుతున్నాడు. పుంజు పిల్లకోసం అప్పుడప్పుడు వల్లర్ తవుడు కూడా ఖరీదు చేసుకొస్తున్నాడు. అలా రోజులుదొర్లుకుపోతున్న కొద్దీ సుబ్బారావు గారి పుంజు పిల్ల పెరిగి పెద్ద దయి ఒక [illegible] కూలి పనికి వెళ్ళింది సుబ్బారావు [illegible] పిల్ల కూతవేసి [illegible] సంక్రమాభిత్యాలో తేలి [illegible] తను పెంచి పెద్ద చేసిన పుంజుపిల్ల కూతవేసిందని నలుగురికి చెప్పి పట్టరాని సంతోషంతో మునిగి తేలాడు. సుబ్బారావు పట్టరాని సంతోషానికి ఒక కారణ, ఘుంది. ఏమిటంటే కూతవేసిన పుంజులుతో గంగమ్మ తల్లి మొక్కుబడికి ఏ ఆటంకమూ తవడదు. కూతవేయని పుంజు కాని, కోడిపెట్టకాని గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించడానికి పనికిరాదని ఒక అవవాయితీ ఉంది. అందువలన సుబ్బారావు కోడి పుంజు తొలికూత వేసే సందుకు ఎగిరి గంతేసినంత పనిచేశాడు. ఇక సుబ్బారావు తను స్వహస్తాలతో పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజును గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించేందుకు ఎలాంటి ఆటంకమూలేదు.

ఇలా ఉండగా ఉన్నట్టుండి సుబ్బారావుకు ఒక చిక్కొచ్చి పడింది. ఆ ఏడాది మునిసి, మాసవ సంవత్సరము సంక్రాంతి పండుగతో ఎన్నో సరికొత్త సంక్రమాభిత్యాలతో సరికొత్త చింతలతో వచ్చింది. సంక్రాంతి పోయిం పది, పది హేను రోజులకే సుబ్బారావు గారి పెద్ద నాన్నగారు మరణించారు. ఆ దెబ్బతో ఒక ఏడాది వరకు ఏ పండుగ, పబ్బమూ చేయకూడదు. ఈ సంఘటనతో సుబ్బారావుకు గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించే టందుకు వీలులేకుండాపోయింది. కోడిపుంజు మట్టుకు పెరిగి పెద్దదయింది. చాలా బలంగా తయారయింది. సుబ్బారావుకు కోడిపుంజును చూసినప్పుడల్లా తన మనస్సు కలుక్కు మనేది. ఇన్ని దినాలు ఎంతో ముచ్చటగా పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజు తీరా మొక్కు చెల్లించే సమయానికి వీలు లేకుండా పోయినందులకు గాను తిరిగి మరొక్క ఏడాది వరకు అదే కోడిపుంజును పెంచి మరునటి ఏడు వచ్చే గంగ జాతరలో తన మొక్కు చెల్లించుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఆ ప్రాంతం వారు ప్రతి ఏడాది జూన్, జూలై మాసాలలో వేరుశనగ విత్తనాలు వేసేది పరిపాటి. కానీ ఆ ఏడు వర్షాలు సకాలంలో పడకపోవడంగా జూలై మాసంలో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. వర్షాలు సకాలంలో పడక జూలై 20 వ తేదీన బ్రహ్మాండమైన, భారీ వర్షం ఒకే దఫాగా పడింది. వర్షం కోసమై ఆకాశం వైపు చూస్తున్నరైతులు వర్షం పడిందే చాలని తమ, తమ పొలాల్లో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. రైతులు తొలుత తమ పొలంలో విత్తనాలు విత్తుకొన్న తర్వాత తనే ఇతరుల పొలాల్లో [illegible] విత్తనాలు విత్తడానికి [illegible] పనికి వెళ్ళాలు. సుబ్బారావుకు సాంతపొలంలో నాగలి లేని కారణంగా, ఎంతసేపు కూలి మడకలతోనే విత్తనాలు వేయటం అవవాయితీ కాబట్టి సుబ్బారావు కూడ తన పొలంలో విత్తనాలు విత్తటానికి కని వస్తుంటే పడిన రోజు వారి జాములనే లేచి పల్లెకు వెళ్ళాడు. ఎవ్వరూ కూలికి విత్తనాలు విత్తుటకు రాలేదు వారి సొంత పొలాల్లో విత్తనాలు వి[illegible]టానికని వెళ్ళిపోయారు. తిరిగి ఆ దినం మధ్యాహ్నం భోంచేసి, కొంత జవంకోసం పల్లెకు వెళ్ళి, తిరిగి, లేగ సాయంకాలానికి మూడు మడకలు దాకా పొలంలో విత్తనాలు విత్తుటకు వచ్చేటట్లుగా ఏర్పాటు చేసుకొచ్చాడు.

మరునటి రోజు కూలీ జనం వచ్చి సుబ్బారావుగారి పొలంలో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తారు. కానీ ఇంకాస్త పొలం విత్తనాలు విత్తవలసింది మిగిలిపోయింది. మరునటి రోజు ఒక నాగలిని విత్తనములు విత్తుటకు వచ్చేటట్లుగా ఏర్పాటుచేసినసుబ్బారావు ఇంటికి వచ్చాడు.

ఆ మరునటి రోజే సుబ్బారావు కోడి పుంజును నేలకేసి కొట్టడం జరిగింది. ఆ కోడి పుంజు పోయిన తర్వాత దీవంగా ఉన్న కుమారుని చూసి సుబ్బారావు తండ్రిగారు తిరిగి పాతిక రూపాయలు లిచ్చి ఒక కోడి పుంజును కొన్నాడు. దాన్ని మామయిన తన కుమారుడు తిరిగి మామూలు మనిషి అవుతాడన్న ఆశకొద్దీ. ఆ కొత్తగా తెచ్చిన పుంజుకు తెలుసు.అది సరిగా గింజలు మేసేది కాదు. పారేది. దానికి తెలుసని తెలుసుకున్నాక మూడు రోజులకు సుబ్బారావు తండ్రిగారు దాన్నికూడ కోసేయమని బలవంత పెట్టాడు. సుబ్బారావు చేసేదిలేక తన తండ్రి చెప్పినట్లే చేసినాడు. కానీ తాను ముందు పెంచిన కోడిపుంజు మీద ఉన్న మమతతో ఆ కోడిపుంజు మాంసము కూడా తినలేదు.

తెలుసు కోడి పోయిన వారం రోజులకు సుబ్బారావు తండ్రిగారు ఐదు రూపాయలు లిచ్చి మంచి పుంజు పిల్లను పట్టుకొచ్చారు. సుబ్బారావు ఆ పుంజు పిల్లను శ్రద్ధగా పెంచసాగాడు. తమ గంగమ్మ తల్లికి మొక్కు చెల్లించటానికి తిరిగి వచ్చిన గంగ జాతరకు కోడిపుంజు పెరిగి పెద్దదయింది. ఆ జాతరలో గంగమ్మ తల్లికి చీర, రవిక ఖరీదు చేసుకొనిపోయి, మహదానందంతో గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించాడు. అప్పటికి గాని సుబ్బారావు మనసు కుదుట పడలేదు.

—ఎన్. మూర్తి

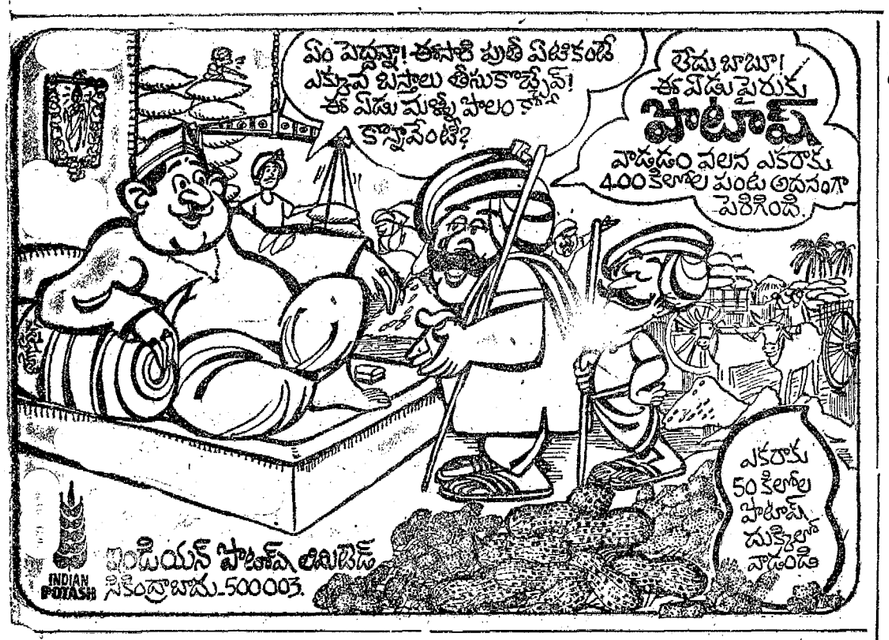

"ఏటి రింగులా.. నుక్కల చీర గట్టావ్ కొత్తకోసేదైనాగలిందా?" ముత్యాలు వేళాకోళం

"ఏ .. నీ కెప్పుడూవిదవకేసులుగురించే సత్తెన్నారాయణ గోరిచ్చారు బాగుందా!" రింగులు అనే సావిత్రి మురిపెం

"అయితే అయింది గాని పంచోత్రే పట్టేశావ్ ఎవదది నా బలుకే ఇలా గందూ రైంది ఏ ఎదవ పట్టుమని పది రూపాలైనా ఏలుకోడు" ముత్యాలు నిరాశగా

"అదేటే మొన్న నాయుడుగోరు ఏరో పట్టం తీసుకు పోతారనిచెప్పావు గదుటే" సావిత్రి సందేశం

"ఏదో సరదాకన్నా గానీ ఏటి అనాయుడు అంత వన్నెయ్యబుమే అడ పెళ్ళాం కాళ్లిరగ్గొట్టదూ.. అది సరేగానీ ఇంటికి లారీలో ఎక్కించుకొని అటూ ఇటూ తిప్పుతున్నాడా... ఏదైనా ముట్టజెబుతున్నాడ" ముత్యాలు అనుమానం

"పెళ్లి చేసుకొంటారట. అల్లవాన్నకి అమ్మకితెలీకుండాఇలాగేకావురంపేత్తాడట" సావిత్రి ఆశగా.

"ఒసి పిచ్చిదానా. ఈ వాలుగేళ్ల సర్వీసులో నా దగ్గర కొచ్చిన ప్రతి మొగోడి మొదటి ఎూటిదేనే... ఎటిఎ మొఖమూ ఏదైనా ముట్టజెవుతాడా .. ఏలుకోమను లేకపోతే నాలుగు తిట్టి పంపు. ఎదవ మాట లన్నీ నిజమనేసుకోకు. ఎర్రిమొద్దా" అంటూ గిదమాయించింది.

"నేపోతా చీకటి పడింది. "అంటూ చీటట్లోకి నడిచిందిముత్యాలు.ముత్యాలెళ్లిన అరగంటకి దుమ్ము రేపుకుంటూ వచ్చింది లారీ... సరిగా సావిత్రి ముందాగింది. అది రేపిన దుమ్ము దాని కొంచని దాదాపుగా ముంచింది.

"ఏటి సాయిత్రి మంచి తోరుమీదున్నావ్ ఎక్కెహ... లారీ ఎక్కు..... సత్యన్నారాయణ పలకరింపు.

"ఎక్కడికండి... మండపేటా?" రింగులడిగింది.'

"మండపేట కాదుపోతే మురమండ... ఎక్కెహ . ఎక్కు."సత్యన్నారాయణ సమాధానం.

"సినిమాకండి?" రింగులు కవ్వింపుగా.

"కాదెహ.. సరసానికి.. ఎక్కెహ...ఎక్కు మళ్లీ మా చాచ్చాడంటే" అంటూ సావిత్రి చెయ్యి పుచ్చుకుని లారీఎక్కించాడు సత్యనారాయణ.

సత్యనారాయణమహాలక్ష్మి... కొడుకు. మహాలక్ష్మి ఆంటే ఆడదనుకోవేరు. కాదు కాదు .. ఆయన భార్య పేరు వెంకమ్మ.

వెంకమ్మ పుట్టింటికి అత్తింటికి గోదావరట్టం. గోదావరి దాటి పెళ్లయిం తర్వాత అత్తారింటికొచ్చిన వెంకమ్మ... పుట్టింటికోసం తపించనూలేదు. వెళ్లే అవసరమూ కలగలేదు.

ఇంట పెత్తనమంతా వెంకమ్మ కిచ్చి దొరికింది దొరికినట్లే రెండు చేతులా సంపాదించి ఇంట్లో పారేశావాడు మహాలక్ష్మి. ప్రతి పైసానీ రూపాయిచేసి కూడబెట్టేది వెంకమ్మ.

చాలాసంపాదించారు. ఇల్లు కట్టారు... ఆరెకరాల మాగాణి సంపాదించారు. ఇంతలో ఏడాది తిరిగేసరికల్లా పుట్టిన కొడుకు కాస్తా ఎదిగి పోయాడు.

కొడుకంటే ఎల్లమాలిన అభిమానం వెంకమ్మకు. వెంకమ్మంటే ఎల్లమాలిన భయం మహాలక్ష్మికి.

కొడుకు కోరిక కాదనలేక లారీ కొని [illegible] కూలి పనికి వెళ్ళింది సుబ్బారావు [illegible] పిల్ల కూతవేసి [illegible] సంక్రమాభిత్యాలో తేలి [illegible] తను పెంచి పెద్ద చేసిన పుంజుపిల్ల కూతవేసిందని నలుగురికి చెప్పి పట్టరాని సంతోషంలో మునిగి తేలాడు. సుబ్బారావు పట్టరాని సంతోషానికి ఒక కారణ, ఘుంది. ఏమిటంటే కూతవేసిన పుంజులుతో గంగమ్మ తల్లి మొక్కుబడికి ఏ ఆటంకమూ తవడదు. కూతవేయని పుంజు కాని, కోడిపెట్టకాని గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించడానికి పనికిరాదని ఒక అవవాయితీ ఉంది. అందువలన సుబ్బారావు కోడి పుంజు తొలికూత వేసే సందుకు ఎగిరి గంతేసినంత పనిచేశాడు. ఇక సుబ్బారావు తను స్వహస్తాలతో పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజును గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించేందుకు ఎలాంటి ఆటంకమూలేదు.

ఇలా ఉండగా ఉన్నట్టుండి సుబ్బారావుకు ఒక చిక్కొచ్చి పడింది. ఆ ఏడాది మునిసి, మాసవ సంవత్సరము సంక్రాంతి పండుగతో ఎన్నో సరికొత్త సంక్రమాభిత్యాలతో సరికొత్త చింతలతో వచ్చింది. సంక్రాంతి పోయిం పది, పది హేను రోజులకే సుబ్బారావు గారి పెద్ద నాన్నగారు మరణించారు. ఆ దెబ్బతో ఒక ఏడాది వరకు ఏ పండుగ, పబ్బమూ చేయకూడదు. ఈ సంఘటనతో సుబ్బారావుకు గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించే టందుకు వీలులేకుండాపోయింది. కోడిపుంజు మట్టుకు పెరిగి పెద్దదయింది. చాలా బలంగా తయారయింది. సుబ్బారావుకు కోడిపుంజును చూసినప్పుడల్లా తన మనస్సు కలుక్కు మనేది. ఇన్ని దినాలు ఎంతో ముచ్చటగా పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజు తీరా మొక్కు చెల్లించే సమయానికి వీలు లేకుండా పోయినందులకు గాను తిరిగి మరొక్క ఏడాది వరకు అదే కోడిపుంజును పెంచి మరునటి ఏడు వచ్చే గంగ జాతరలో తన మొక్కు చెల్లించుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఆ ప్రాంతం వారు ప్రతి ఏడాది జూన్, జూలై మాసాలలో వేరుశనగ విత్తనాలు వేసేది పరిపాటి. కానీ ఆ ఏడు వర్షాలు సకాలంలో పడకపోవడంగా జూలై మాసంలో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. వర్షాలు సకాలంలో పడక జూలై 20 వ తేదీన బ్రహ్మాండమైన, భారీ వర్షం ఒకే దఫాగా పడింది. వర్షం కోసమై ఆకాశం వైపు చూస్తున్నరైతులు వర్షం పడిందే చాలని తమ, తమ పొలాల్లో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. రైతులు తొలుత తమ పొలంలో విత్తనాలు విత్తుకొన్న తర్వాత తనే ఇతరుల పొలాల్లో [illegible] పనికి వెళ్ళింది సుబ్బారావు [illegible] పిల్ల కూతవేసి [illegible] సంక్రమాభిత్యాలో తేలి [illegible] తను పెంచి పెద్ద చేసిన పుంజుపిల్ల కూతవేసిందని నలుగురికి చెప్పి పట్టరాని సంతోషంలో మునిగి తేలాడు. సుబ్బారావు పట్టరాని సంతోషానికి ఒక కారణ, ఘుంది. ఏమిటంటే కూతవేసిన పుంజులుతో గంగమ్మ తల్లి మొక్కుబడికి ఏ ఆటంకమూ తవడదు. కూతవేయని పుంజు కాని, కోడిపెట్టకాని గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించడానికి పనికిరాదని ఒక అవవాయితీ ఉంది. అందువలన సుబ్బారావు కోడి పుంజు తొలికూత వేసే సందుకు ఎగిరి గంతేసినంత పనిచేశాడు. ఇక సుబ్బారావు తను స్వహస్తాలతో పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజును గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించేందుకు ఎలాంటి ఆటంకమూలేదు.

ఇలా ఉండగా ఉన్నట్టుండి సుబ్బారావుకు ఒక చిక్కొచ్చి పడింది. ఆ ఏడాది మునిసి, మాసవ సంవత్సరము సంక్రాంతి పండుగతో ఎన్నో సరికొత్త సంక్రమాభిత్యాలతో సరికొత్త చింతలతో వచ్చింది. సంక్రాంతి పోయిం పది, పది హేను రోజులకే సుబ్బారావు గారి పెద్ద నాన్నగారు మరణించారు. ఆ దెబ్బతో ఒక ఏడాది వరకు ఏ పండుగ, పబ్బమూ చేయకూడదు. ఈ సంఘటనతో సుబ్బారావుకు గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించే టందుకు వీలులేకుండాపోయింది. కోడిపుంజు మట్టుకు పెరిగి పెద్దదయింది. చాలా బలంగా తయారయింది. సుబ్బారావుకు కోడిపుంజును చూసినప్పుడల్లా తన మనస్సు కలుక్కు మనేది. ఇన్ని దినాలు ఎంతో ముచ్చటగా పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజు తీరా మొక్కు చెల్లించే సమయానికి వీలు లేకుండా పోయినందులకు గాను తిరిగి మరొక్క ఏడాది వరకు అదే కోడిపుంజును పెంచి మరునటి ఏడు వచ్చే గంగ జాతరలో తన మొక్కు చెల్లించుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఆ ప్రాంతం వారు ప్రతి ఏడాది జూన్, జూలై మాసాలలో వేరుశనగ విత్తనాలు వేసేది పరిపాటి. కానీ ఆ ఏడు వర్షాలు సకాలంలో పడకపోవడంగా జూలై మాసంలో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. వర్షాలు సకాలంలో పడక జూలై 20 వ తేదీన బ్రహ్మాండమైన, భారీ వర్షం ఒకే దఫాగా పడింది. వర్షం కోసమై ఆకాశం వైపు చూస్తున్నరైతులు వర్షం పడిందే చాలని తమ, తమ పొలాల్లో వేరుశనగ విత్తనాలు విత్తుతున్నారు. రైతులు తొలుత తమ పొలంలో విత్తనాలు విత్తుకొన్న తర్వాత తనే ఇతరుల పొలాల్లో [illegible] పనికి వెళ్ళింది సుబ్బారావు [illegible] పిల్ల కూతవేసి [illegible] సంక్రమాభిత్యాలో తేలి [illegible] తను పెంచి పెద్ద చేసిన పుంజుపిల్ల కూతవేసిందని నలుగురికి చెప్పి పట్టరాని సంతోషంలో మునిగి తేలాడు. సుబ్బారావు పట్టరాని సంతోషానికి ఒక కారణ, ఘుంది. ఏమిటంటే కూతవేసిన పుంజులుతో గంగమ్మ తల్లి మొక్కుబడికి ఏ ఆటంకమూ తవడదు. కూతవేయని పుంజు కాని, కోడిపెట్టకాని గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించడానికి పనికిరాదని ఒక అవవాయితీ ఉంది. అందువలన సుబ్బారావు కోడి పుంజు తొలికూత వేసే సందుకు ఎగిరి గంతేసినంత పనిచేశాడు. ఇక సుబ్బారావు తను స్వహస్తాలతో పెంచి, పెద్దజేసిన కోడిపుంజును గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించేందుకు ఎలాంటి ఆటంకమూలేదు.

ఇలా ఉండగా ఉన్నట్టుండి సుబ్బారావుకు ఒక చిక్కొచ్చి పడింది. ఆ ఏడాది మునిసి, మాసవ సంవత్సరము సంక్రాంతి పండుగతో ఎన్నో సరికొత్త సంక్రమాభిత్యాలతో సరికొత్త చింతలతో వచ్చింది. సంక్రాంతి పోయిం పది, పది హేను రోజులకే సుబ్బారావు గారి పెద్ద నాన్నగారు మరణించారు. ఆ దెబ్బతో ఒక ఏడాది వరకు ఏ పండుగ, పబ్బమూ చేయకూడదు. ఈ సంఘటనతో సుబ్బారావుకు గంగమ్మ తల్లి మొక్కు చెల్లించే ట